

گزارش سمینار بین المللی «بازاریابی و
ایمنی غذایی: چالش های مدیریت پس از
برداشت محصولات کشاورزی / باغبانی»

مؤسسه پژوهش های برنامه ریزی و اقتصاد کشاورزی گروه اقتصاد تولید و بهره وری

تهیه کننده :

عبدالرحمن شادان

آبان ماه ۱۳۸۴

فهرست برگه

گزارش سمینار بین المللی « بازاریابی و ایمنی غذایی: چالش های مدیریت پس از برداشت محصولات کشاورزی / باغبانی » / تهیه کننده: عبدالرحمن شادان. - تهران: وزارت جهادکشاورزی معاونت برنامه ریزی و اقتصادی، مؤسسه پژوهش های برنامه ریزی و اقتصادکشاورزی، ۱۳۸۴.

۳۵ ص.: جدول.

نمایه ها :

بازاریابی / باغبانی / غذا / محصولات کشاورزی

مشخصات :

عنوان : گزارش سمینار بین المللی « بازاریابی و ایمنی غذایی: چالش های مدیریت پس از برداشت محصولات

کشاورزی / باغبانی »

تهیه کننده : عبدالرحمن شادان

طراحی روی جلد : طاهره نیری

سال انتشار : ۱۳۸۴

ناشر : مؤسسه پژوهش های برنامه ریزی و اقتصادکشاورزی - مدیریت امور پردازش و تنظیم یافته های تحقیقاتی

نشانی : خیابان حافظ - خیابان رودسر شرقی - پلاک ۹

<http://www.agri-peri.ir> E.mail: aperi@agri-peri.ir

تلفن : ۲۰ - ۸۸۸۰۰۴۱۷ - ۸۸۸۰۸۶۳۳ مستقیم

نمابر : ۸۸۸۹۶۶۶۰

برگزاری این سمینار ابتدا با عنوان مدیریت و فرآوری پس از برداشت محصول برای سلامت و بازاریابی بهتر محصولات غذایی از جانب سازمان بهره‌وری آسیایی (APO) جهت برگزاری در ایران به سازمان ملی بهره‌وری ایران پیشنهاد گردید. در مرداد ماه سال ۱۳۸۲ سازمان ملی بهره‌وری ایران طی نامه‌ای برگزاری این سمینار را در وزارت جهاد کشاورزی به معاون ترویج و نظام بهره‌برداری و رئیس کمیته بهره‌وری پیشنهاد نمود. با مذاکراتی که در سطح معاونین وزارتخانه صورت پذیرفت، موسسه پژوهش‌های برنامه‌ریزی و اقتصاد کشاورزی به عنوان بهترین میزبان از نظر تجربه و توان علمی به سازمان ملی بهره‌وری ایران معرفی شد.

در اوایل آبان ماه سال ۱۳۸۳ جلسه هماهنگی در خصوص نحوه برگزاری سمینار و سایر موارد با حضور جناب آقای دکتر غنی زاده، مدیر امور بین الملل سازمان ملی بهره‌وری و جناب آقای مهندس کاظمی ریاست محترم موسسه، معاون محترم پژوهشی موسسه، مدیر محترم گروه پژوهشی اقتصاد تولید و بهره‌وری و مدیر محترم امور مالی و اداری تشکیل گردید و تصمیم بر این شد که در خصوص بهتر برگزار شدن این سمینار دو کمیته علمی و اجرایی تشکیل گردد که در این رابطه آقای مهندس شاهرادی به عنوان دبیر کمیته علمی و آقای مهندس راضی به عنوان دبیر کمیته اجرایی به سازمان ملی بهره‌وری معرفی شدند.

آنچه از ابتدا مد نظر کمیته علمی بود، تکیه اساسی بر مدیریت پس از برداشت محصولات کشاورزی، چالش‌های بازاریابی، کاهش ضایعات و فرآوری پس از برداشت، تکنولوژی پس از برداشت (سردخانه، انبارداری حمل و نقل، بسته بندی و غیره)، بهره‌وری، نحوه خود کفایی در محصولات استراتژیک و در نهایت دعوت از اساتید برجسته دانشگاهی و کارشناسان خبره وزارت جهاد کشاورزی و بخش خصوصی جهت ارائه راه حل برای حل مشکلات مبتلا به بخش کشاورزی در سمینار فوق‌الذکر بود. لذا بر همین اساس کمیته علمی از طریق سازمان ملی بهره‌وری به اطلاع سازمان بهره‌وری آسیایی APO رساند که عنوان و محورهای ذکر شده در اطلاعیه اول نمی‌تواند کاملاً نیازها و مشکلات

فعلی بخش کشاورزی را پاسخگو باشد بنابراین سازمان بهره وری آسیایی با درخواست کمیته علمی مبنی بر تغییر عنوان و محورهای سخنرانی سمینار موافقت نمود. لذا عنوان سمینار به «بازاریابی و ایمنی غذایی: چالش‌های مدیریت پس از برداشت محصولات کشاورزی/ باغبانی» تغییر یافت. محورهای این سمینار نیز عبارت بودند از:

- (۱) بهبود مدیریت و بازاریابی پس از برداشت میوه و سبزی
 - (۲) مدیریت پس از برداشت میوه و سبزی برای کیفیت بهتر مواد غذایی و ایمنی غذایی
 - (۳) تکنولوژیهای مدرن/ راهبردی ارتقای بازاریابی میوه و سبزی
 - (۴) ارتباط مکانیزیمهای بازاریابی میوه و سبزی در سطح محلی و ملی
 - (۵) اقدامات برای اطمینان بهتر ایمنی غذایی، بازاریابی و رضایت مصرف کننده
 - (۶) نقش های جدید دولت در بهبود بازاریابی میوه و سبزیجات در سطح ملی و محلی
- دغدغه های اصلی کمیته علمی سمینار عبارت بودند از: چگونگی تهیه مقاله کشوری و شیوه ارائه آن، نحوه بهره برداری مناسب از مقاله های سخنرانان اصلی، شیوه بهره گیری از مقالات کشوری نمایندگان شرکت کننده از کشورهای آسیایی و کسب تجربیات آنها در زمینه توسعه بخش کشاورزی و همچنین نحوه تعیین شرکت کنندگان و ناظرین از کشور ایران در این موارد کمیته علمی به برنامه ریزی و تصمیمات مطلوبی دست یافت. از فعالیتهای جانبی دیگر کمیته در طول فعالیت خود قبل از برگزاری سمینار، مسئله تعیین محل های بازدید برای شرکت کنندگان سمینار و چگونگی تهیه فیلم از وضع موجود زیر بخش باغبانی از نظر تولید، بازار یابی، مصرف و چشم انداز آینده تولید میوه و سبزی جهت نمایش در سمینار بود که مسئولیت پیگیری و تهیه فیلم به عهده معاونت محترم ترویج و نظام بهره برداری و مسئولیت تعیین محل های مناسب بازدید به عهده معاونت محترم باغبانی گذاشته شد که در نهایت با هماهنگی موسسه پژوهشهای برنامه ریزی و اقتصاد کشاورزی سه محل برای بازدید شرکت کنندگان در نظر گرفته شد که عبارت بود از :

۱. شرکت اتاقهای سرد به مدیریت آقای مهندس ارجمندی (C.A)

۲. شرکت گیاهان سبز زندگی به مدیریت آقای مهندس جلالی

۳. میدان میوه و تره بار قزل قلعه

بعد دیگر روند امور، فعالیت کمیته اجرایی، آمادگی دست اندرکاران جهت برگزاری سمینار بود. تا زمان برگزاری سمینار این کمیته موفق شد اولاً از بین چند گزینه برای محل برگزاری سمینار سرانجام هتل المپیک را به جهت امکانات موجود در آن انتخاب و به اطلاع سازمان ملی بهره‌وری ایران (NIPO) و سازمان بهره‌وری آسیایی (APO) برساند. ثانیاً امکانات سمعی و بصری مناسب را جهت هر چه بهتر برگزار شدن سمینار آماده سازد. ثالثاً امکانات رفاهی لازم جهت شرکت کنندگان و نیز تسهیلات لازم را در محل برگزاری سمینار آماده سازد. البته این آمادگی در برگزاری مطلوب در محل هتل المپیک، به اطلاع سازمان ملی بهره‌وری ایران و سازمان بهره‌وری آسیایی رسید.

در روزهای واپسین قبل از برگزاری سمینار «بازاریابی و ایمنی غذایی: چالش‌های مدیریت پس از برداشت محصولات کشاورزی/باغبانی» اقدامات اساسی جهت هماهنگی امور انجام گردید از جمله :

۱. اطمینان از ارائه مطلوب مقاله کشوری توسط دو گروه از همکاران موسسه پژوهش‌های برنامه‌ریزی و اقتصاد کشاورزی، معاونت محترم باغبانی و معاونت محترم ترویج و نظام بهره‌برداری و تشکیل جلسه

۲. تهیه برنامه سمینار به شکل کتابچه (به زبان انگلیسی) و دعوت از مسوولین وزارتخانه، سازمان ملی بهره‌وری ایران، اساتید دانشگاه، پژوهشگران و کارشناسان محترم موسسه پژوهش‌های برنامه‌ریزی و اقتصاد کشاورزی و کارشناسان محترم وزارت جهاد کشاورزی جهت حضور در مراسم افتتاحیه

۳. هماهنگی نهایی جهت آمادگی لازم برای محل‌های مورد بازدید شرکت کنندگان در سمینار

۴. آماده سازی نهایی نمایش فیلم در مورد وضع تولید و بازاریابی میوه و سبزی به زبان انگلیسی جهت افتتاحیه سمینار

۵. هماهنگی لازم جهت پوشش خبری سمینار و اعلام آمادگی مسئولین محترم سایت موسسه

۶. هماهنگی های نهایی جهت آماده سازی اطاق دبیر خانه سمینار، برقراری خط اینترنت زیراکس، فکس، تلفن و غیره در محل برگزاری سمینار

۷. تشکیل جلسه در محل سمینار قبل از روز برگزاری (۱۳۸۴/۴/۳۱) جهت اطمینان از آمادگی همه عوامل ذیربط در سمینار با حضور آقای دکتر محمد سعید (نماینده APO) ، آقای دکتر غنی زاده (نماینده NIPO) ، آقای دکتر نجفی (از اساتید دانشگاه شیراز)، آقای مهندس کاظمی ریاست محترم موسسه پژوهش های برنامه ریزی و اقتصاد کشاورزی)، آقای مهندس شاهمرادی دبیر محترم سمینار و آقای مهندس راضی مدیر محترم اداری و مالی موسسه پژوهش های برنامه ریزی و اقتصاد کشاورزی

یکی دیگر اقدامات مهم روز قبل از سمینار استقبال از میهمانان شرکت کننده سمینار و انتقال آنها به هتل المپیک بود میهمانان از انتهای روز ۳۰ مرداد از طریق دو فرودگاه مهرآباد و امام خمینی وارد ایران شدند. کمیته محل فرودگاه توسط کارشناسان محترم موسسه پژوهش های برنامه ریزی و اقتصاد کشاورزی مورد استقبال قرار گیرند. بنابراین میهمانان محترمی که پرواز آنها از طریق کشور دویی نبود در فرودگاه مهرآباد مورد استقبال قرار گرفته و به هتل المپیک منتقل شدند و میهمامانی که پرواز آنها از طریق دویی بود در فرودگاه امام خمینی مورد استقبال قرار گرفته و به هتل منتقل شدند کل میهمانانی که تا انتهای روز جمعه ۳۱ تیرماه وارد ایران شدند بالغ بر ۱۷ نفر بود که همگی به هتل المپیک انتقال یافتند و میهمانان محترم ایرانی که از شیراز به تهران آمده بودند سه نفر بودند که در هتل هویزه مستقر شدند.

برگزاری سمینار

مراسم افتتاحیه:

روز یکم: یکم مرداد ماه ۱۳۸۴

در ابتدای شروع سمینار مراسم افتتاحیه برگزار شد. این مراسم با تلاوت آیاتی از قرآن کریم در ساعت ۹ صبح روز شنبه یکم مرداد ۱۳۸۴ شروع شد و بعد از آن ابتدا آقای مهندس شاهمرادی (نماینده APERI) ضمن خوشامدگویی به میهمانان درباره اهمیت سمینار بازاریابی و ایمنی غذایی: چالش‌های مدیریت پس از برداشت محصولات کشاورزی/باغبانی و جایگاه بخش کشاورزی سخنانی ایراد نمودند. دومین سخنران افتتاحیه جناب آقای دکتر غنی زاده نماینده سازمان ملی بهره‌وری ایران (NIPO) بودند. ایشان ضمن خوشامدگویی و آرزوی داشتن روزهای خوب در ایران به اهمیت این سمینار بین المللی پرداختند. سخنران سوم افتتاحیه، جناب آقای دکتر محمد سعید نماینده سازمان بهره‌وری آسیایی بودند، ایشان به نمایندگی از طرف دبیرکل سازمان بهره‌وری آسیایی ضمن خیرمقدم گویی به میهمانان حاضر از ۱۲ کشور آسیایی و تشکر از مسئولین محترم NIPO و مسئولین محترم وزارت جهاد کشاورزی بویژه موسسه پژوهش‌های برنامه ریزی اقتصاد کشاورزی، به ایراد سخنانی در رابطه با اهمیت این سمینار و نقش سازمانهای برگزار کننده در هر چه بهتر برگزار شدن این سمینار که موضوع آن از بحث‌های چالش برانگیز در کشورهای عضو می باشد، پرداختند.

نشست یکم:

بعد از پایان مراسم افتتاحیه، اعضای شرکت کننده در سمینار در جایگاه مخصوص خود قرار گرفتند. اعضای شرکت کننده در این سمینار عبارت بودند از:

۱. سخنرانان اصلی (Resource Speakers): آقای دکتر نجفی Baheddin Najafi، آقای دکتر

راحی Majid Rahemi آقای دکتر مولا Dariush Mola (از اساتید محترم دانشگاه شیراز) آقای

گرت وینینگ (Grant (winning) از استرالیا، آقای کور نیلس سانولد (cornelis sonneveld) موسسه تکنولوژی غذایی ال سان از کشور کانادا و خانم دکتر روزا رول Dr.Rosa Rolle از
FAO Rochani

۲. نمایندگان کشورهای آسیایی : آقای ابوالفضل با درود دوزا (Abul Fazal Badrod Doza) از صنایع غذایی و شکر (بنگلادش)، بم بنگ هاریانتو و خانم آنجار روچانی (Bam bang Haryanto And Anjar) از کشور اندونزی، آقای دکتر وی، چیکاسو بانا و خانم دکتر حفیظه احسن (V.Chikkasubbanna And Hafiza Ahsan) از کشور هند، آقای هان هیون سون (Han Hyun – Soo) از کشور کره جنوبی، آقای محمد نصر بن مودا (Mohamed Nasir Bin Muda) از کشور مالزی، خانم شیشی ادھیکاری (Shashi Adhikari) از کشور نپال، آقای افتخار احمد اوان و آقای محمدالیاس آنجوم (Ifitikhar Ahmed Awan And Mohamd Ilyas) از کشور پاکستان ، خانم گوسیولیان گرشیا (Goh Siew lian Gracia) از کشور سنگاپور، آقای مادینیچ .دی فرناندو (Madinage D.Fernando) از کشور سریلانکا، خانم دکتر رومفان کوز لاناند (Rumpham Koslanund) از کشور تایلند، و خانم ترن تی های (Tran Thuyi Hai) از کشور ویتنام

۳. شرکت کنندگان داخلی و ناظرین از کشور جمهوری اسلامی ایران: آقای دکتر رضا مقدسی، خانم مهندس الهه مهربانیان ، آقای مهندس شروین شریعتی، خانم مهندس نغمه عزیزی، آقای مهندس علیرضا حمصیان، آقای مهندس اصغر عزیزی (شرکت کنندگان داخلی) آقای مهندس علی اصغر وفایی، آقای دکتر عبدالرحمن شادان، آقای مهندس علی دارابی، آقای مهندس محمد علی تهران خواه، خانم مهندس ملاح عبدالهیی، خانم مهندس فرزانه عبادی (ناظرین).

اولین سخنران این نشست آقای دکتر محمد سعید به عنوان رئیس سمینار بود که در ساعت

۱۰:۱۵ سخنانی را در رابطه هدف، برنامه و جهت دهی سمینار ابراز داشتند.

بعد از سخنرانی ایشان خانم دکتر روزا رول از بخش خدمات تکنولوژی مهندسی و کشاورزی FAO مقاله خود را تحت عنوان «بهبود مدیریت پس از برداشت بازاریابی میوه و سبزی» در ساعت ۱۱ صبح ارائه نمودند. ایشان در این سخنرانی ابراز داشتند که در حال حاضر روشهای مدیریت پس از برداشت برای میوه و سبزیجات، در سراسر منطقه آسیا و اقیانوسیه در مرحله جهت گیری مجدد از تمرکز بر روی تولید به تمرکز بر روی مطابقت با خواست بازار است. پیدایش مشتریان جدید در بازار، پیشرفت علوم و تکنولوژی، آگاهی و توجه بیشتر مصرف کنندگان به کیفیت و مساله بهداشت مواد غذایی، رقابت از جانب وارد کنندگان محصولات غذایی، شهرنشینی، افزایش درآمدها در مراکز شهری، و افزایش تقاضای مصرف کنندگان به تهیه مواد غذایی آماده از مهمترین انگیزه ها و عوامل ایجاد تغییرات در بخش میوه و سبزیجات می باشند.

نشست دوم:

دومین سخنران اصلی این سمینار در روز اول آقای دکتر مجید راحمی عضو هیئت علمی دانشکده کشاورزی دانشگاه شیراز بودند که مقاله ایشان تحت عنوان «مدیریت پس از برداشت میوه و سبزیجات برای کیفیت بهتر مواد غذایی و ایمنی آن» بود که اهم سخنرانی ایشان عبارت بود از:

۱. نقش میوه و سبزی در تغذیه و سلامتی به منظور کاهش بیماریها در جامعه
۲. روشهای جلوگیری از کاهش کمیت و کیفیت میوه و سبزیها در رابطه با سرمازدگی و استفاده شمار های آب گرم و هوای گرم به منظور افزایش مقاومت پوست میوه های حساس به دمای پایین
۳. جایگزینی مواد شیمیایی از قبیل متیل برماید، قارچ کش ها و مواد شیمیایی کنترل کننده، عارضه های فیزیولوژیکی با روشهای غیر شیمیایی و سالم
۴. جایگزین ورقه پلی اتیلن جهت پوشش میوه و سبزی به جای واکس به منظور جلوگیری از کاهش وزن، چروکیدگی و بهبود کیفیت داخلی

۵. افزایش عمر انباری میوه و سبزیها با استفاده از تکنیکهای فیزیکی و ارزان
۶. گسترش بسته بندی محصولات باغبانی با استفاده از روش بسته بندی یا اتمسفر متغیر (MAP) به منظور کنترل آفات انبارداری، پوسیدگی قارچی، تاخیر در رسیدن و کنترل طعم و مزه فرآورده از قبیل خرما، انجیر، پسته و سبزیهای میوه ای
۷. تولید میوه به روش باغداری پایدار بدون استفاده از علف کش، حشره کش و تنظیم کننده رشد
۸. ارائه راهکارهایی در زمینه جلوگیری از آلودگی میوه و سبزیها با میکروبها در هنگام برداشت، جابجایی، حمل و نقل، بسته بندی و توزیع

نشست سوم:

سومین سخنران اصلی روز اول آقای دکتر داریوش مولا عضو هیئت علمی گروه مهندسی شیمی دانشکده مهندسی دانشگاه شیراز بودند. مقاله ایشان تحت عنوان «تکنیک های جدید خشک کردن به عنوان روش موثر نگهداری مواد غذایی» بود. ایشان در این سخنرانی به اصول کلی حاکم بر عمل خشک کردن به عنوان روش بسیار موثر جهت نگهداری محصولات اشاره نمودند. همچنین ابراز داشتند که روشهای مختلفی از خشک کردن از قدیم ترین تا جدید ترین آنها وجود دارد. با توجه به مصرف زیاد انرژی در خشک کن ها و همچنین کیفیت محصولات کشاورزی خشک شده، اهمیت نوع انتخاب خشک کن، بایستی مورد بررسی قرار گیرد. از روش های جدید خشک کردن محصولات دو نمونه موفق در بخش مهندسی شیمی دانشگاه شیراز مورد مطالعه قرار گرفته است. روش اول ارائه و معرفی یک خشک کن مداوم با بستر سیالی جهت خشک کردن شلتوک برنج می باشد که نتایج حاصل از آن را نیز ارائه نمودند. در روش دوم، ذرات بی اثر به خشک کن ها با بستر سیالی جهت بالا بردن کیفیت خشک کردن محصولات افزوده می شود. همچنین ایشان به افزایش راندمان حرارتی این

خشک کن ها پرداختند و اثر نوع و مسئله لوچیدگی شدن محصولات کشاورزی مانند نخود سبز و یا هویج مورد بحث قرار دادند.

روز دوم سمینار: دوم مرداد ماه ۱۳۸۴

نشست اول:

اولین سخنران اصلی روز دوم آقای گرند استفن وینینگ از کشور استرالیا بودند. مقاله ایشان تحت عنوان «ارتباط تولید و بازاریابی میوه و سبزیجات برای درآمد بهتر زراعی بود. ایشان در این سخنرانی اشاره نمودند که کشاورزان برای افزایش درآمدها از فروش میوه و سبزیجات شان دو راه اساسی در پیش رو دارند: از یک راه می توانند تلاش و کوشش خود را روی جنبه های مختلف تقاضای متمرکز سازند و از طریق دیگر، توجه خود را معطوف به عرضه محصول نمایند. به نوبه خود هر راه، پارامترهایی در درون خود دارد. از راه تقاضا گزینه هایی وجود دارند.

- برقراری ارتباط مستقیم با خریدار نهایی
- استفاده بهینه از اطلاعات بازار
- تثبیت درآمدها با عقد قرارداد
- از طریق عرضه، گزینه اساسی ایجاد اقتصادی بهتر در راستای سلسله مراتب عرضه می باشد.

نشست دوم:

دومین سخنران اصلی در روز دوم سمینار آقای دکتر بهاء الدین نجفی عضو هیئت علمی گروه اقتصاد کشاورزی از دانشکده کشاورزی دانشگاه شیراز بودند. مقاله ایشان تحت عنوان نقش جدید دولت در بهبود بازاریابی و فروش میوه و سبزیجات در سطح ملی و محلی بود. ایشان در این سخنرانی به وضعیت حاکم بر بازار محصولات کشاورزی که موجب گردیده است زارعین محصولاتشان را در بازار محصولات غذایی با شرایط رقابتی ناقص و معیوب به فروش رسانند. و اهمیت ویژه غذا به عنوان یک

محصول، مشوقی برای دخالت دولت در تولید، بازاریابی و مصرف آن بوده است نقش دولت در بازار و فروش محصولات غذایی از مداخله به صورت مستقیم به روشهای غیر مستقیم از طریق وضع قوانین، و برنامه های تسهیل سازی، تغییر نموده است سرمایه گذاری در اقدامات زیر بنایی، تصمیم و گسترش اعتبارات اعطایی دولت می تواند به توسعه و بهبود سیستم بازاریابی و فروش کمک نماید. مضافاً به تامین اطلاعات بازاریابی بایستی بسیار تاکید شود.

نشست سوم:

سخنران اصلی سوم در روز دوم سمینار آقای کورنلیس سونولد از تکنولوژی غذایی ال سان کشور کانادا بودند مقاله ایشان تحت عنوان « اقداماتی برای مطمئن شدن از ایمنی غذایی و بازاریابی بهتر و رضایت مصرف کننده در میوه و سبزیجات» بود ایشان در مورد لزوم رعایت اعطای گواهینامه محصولات کشاورزی و نیز بر حسب زنی بر روی محصولات اشاره نمودند اعطای گواهینامه مجاز به محصولات با اهمیت ، موجب ایجاد پل اعتماد بین مصرف کنندگان و تولید کنندگان می شود چون اعطای این گواهینامه، نشان از تعهد به کیفیت می باشد و اعطای گواهی، اعتبار و ارزش تولید را بالا می برد. در کشورهای غربی روشهایی برای افزایش کیفیت، سلامت و ایمنی غذایی ایجاد گردیده است از جمله:

۱. کیفیت و ایمنی مواد غذایی با دادن کد کیفیت به محصولات غذایی
۲. گروه کاری تولید کنندگان خرده فروش (برای افزایش استاندارد و اعمال رعایت مقررات)
۳. مقررات کنترل نقطه بحرانی و تحلیل خطر مواد زیان آور (HACCP)
۴. سیستم مدیریت ایمنی مواد غذایی Iso 22000
۵. شبکه بازرگانی جهانی مواد غذایی (CIES) و اولویت ایمنی مواد غذایی جهانی (GFSI)

نشست چهارم:

اولین سخنران مقاله کشوری در روز دوم سمینار آقای ابوالفضل با درود - دوزا از صنایع غذایی و شکر کشور بنگلادش بودند ایشان در مقاله خود به مواردی از بخش کشاورزی بنگلادش پرداختند از جمله:

۱. سهمیم بودن بخش کشاورزی از ۲۵ در صد GDP و اشتغال ۶۵ در صد جمعیت در این بخش
۲. ضعیف بودن مدیریت پس از برداشت در بنگلادش به دلیل ناتوانی حمل و نقل، انبارداری ضعیف و توزیع نامطلوب و تکنیکهای سنتی مورد عمل بوسیله تولید کنندگان، بازرگانان و صاحبان فرآوری کننده
۳. در کشور بنگلادش فقط دو متولی تحت نام شرکت بازاریابی کشاورزی با استفاده از برچسب «پرن» و گروه ، پارتکس با استفاده از برچسب دانش برای صادرات محصولات صنایع تبدیلی فعالیت می کنند
۴. کاهش مالیات برای صنایع تکمیلی و تبدیلی
۵. فقدان نیروی انسانی ماهر، تحقیقات ناکافی و تسهیلات توسعه، فقدان تسهیلات اعتباری کافی برای تولید کنندگان، عدم جذابیت قیمت سر خرمن در طول اوج فصل، طبیعت نوسانی تقاضا، فقدان تسهیلات حمل و نقل، جاده های ناکارآمد و ساختار ضعیف بازار، فقدان سیستم کیفیت موثر و غیره
۶. سیاست دادن اولویت بالا برای بخش پس از برداشت برای مطمئن شدن از امنیت غذایی: کاهش فقر، افزایش فرصتهای اشتغال و ارتقای سرمایه گذاری ملی و خارجی، ایجاد شبکه اطلاع رسانی میان تولیدکنندگان، کارآفرینان اقتصادی، صاحبان تکنولوژی و مصرف کنندگان.

دومین و سومین سخنرانان مقاله کشوری در روز دوم سمینار آقای دکتر وی. سی. ساب بانا (بخش باغداری، دانشگاه علوم کشاورزی GKVK بنگلور) و خانم دکتر حفیظه احسن از کشور هند بودند آقای دکتر وی. سی. ساب بانا به طور خلاصه مطالبی به شرح ذیل اشاره نمودند.

۱. شرایط متنوع اقلیمی کشاورزی هند
۲. فقدان اقدامات زیر بنایی مناسب در روستاها، نامناسب بودن عملیات تولید، شرایط آب و هوایی نامساعد، عدم تشخیص صحیح در زمان رسیدن میوه ها برداشت، ضعف حمل و نقل، بسته بندی نامناسب، ضعف در نگهداری و انبار کردن، عدم کارایی در بازاریابی و فروش موجب افزایش ضایعات می گردد
۳. استفاده از علوم و فنون جدید و بکارگیری تکنیک متناسب می تواند زیان وارده پس از برداشت را در مراکز تولید کاهش دهد.
۴. ارتقای روشهای فرآوری باعث صدور محصولات غذایی مازاد، با کیفیت و بهداشت بالا خواهد شد.

خانم دکتر حفیظه احسن به عنوان سخنران دوم از هند ابراز داشتند که نظم نوین جهانی، جهانی شدن و آزادسازی تلاش های چند زبانه را تحریک نمود. تا زینهای حین و بعد از برداشت در هند را به حداقل رسانده و ارزش افزوده در مرزعه، توسعه مدل‌های صنعتی و کارآفرینان و تامین محصولات کیفی میوه و سبزیجات برای مصرف کنندگان در سطح قیمت های رقابتی را به حد مطلوب برساند. تکنولوژی های برتر به لحاظ فنی و با مقیاسی مطلوب و قابل دوام به لحاظ اقتصادی توسعه یافته اند و در سطحی گسترده آزمایش شده اند و بطور میدانی جهت برآورده ساختن تقاضای حاصل از مدیریت انسانی لازم، همراه شده است. در هر حال، بسیاری از تکنولوژی های توسعه یافته، همنوز ملزم به اعمال تاثیر کامل خود بر سناریوی اقتصادی - اجتماعی مناطق شهری و روستایی هندوستان می باشند. در وضعیت فعلی استراتژیهای بعد از برداشت در هندوستان بطور شفاف مطرح شده اند.

روز سوم سمینار: سوم مرداد ماه ۱۳۸۴

نشست اول:

اولین و دومین سخنرانان مقاله کشوری آقای بامبانگ هارانتو و انجار روچانی از کشور اندونزی بودند ایشان بطور خلاصه اظهار داشتند که مجموع واردات محصولات باغی در اندونزی چه به لحاظ حجم و چه از نظر ارزش، بیشتر از میزان صادرات آن می باشد. تنگناها و مشکلاتی در مدیریت نقل و انتقال پس از برداشت محصولات باغی وجود دارد. این را می توان از سه جنبه تکنیکی، اجتماعی و اقتصادی مورد ارزیابی قرارداد، به لحاظ تکنیکی، مشکل عمده فقدان نیروی کار ماهر است. که موجب محدودیت امکانات و تسهیلات توزیع محصول، عدم صرفه اقتصادی در کشت برخی محصولات، عدم دسترسی به سیستم سردخانه می شود. از جنبه اجتماعی، مشکل عمده، عادت کشاورزان به اعمال روشهای مدیریتی متعارف و معمول و داشتن انگیزه برای بهبود کیفیت مسایل ایمنی و بهداشت محصولات باغی می باشد. در عین حال بزرگترین مشکل در جنبه اقتصادی نیاز به سرمایه گذاری زیاد و تحمل هزینه کارهای روزانه است. به منظور افزایش کیفیت، ایمنی و بهداشت محصولات تازه باغی، برنامه ای تحت عنوان «مدیریت جمعی کنترل آفات» به مورد اجرا درآمده است. علاوه بر این تلاش برای بهبود کیفیت محصول، اطمینان نسبت به ایمنی و بهداشت محصولات باغی فرآوری شده، با به اجرا درآمدن اصول بهینه نمودن عملیات فرآوری و ساخت (GMP) و اعمال کنترل نقطه بحرانی و تحلیل خطر مواد زیان آور (HACCP) شروع شده است.

سومین و چهارمین سخنران مقاله کشوری آقای دکتر رضا مقدسی (موسسه پژوهشهای برنامه ریزی و اقتصاد کشاورزی) و آقای مهندس عزیزی (معاونت باغبانی وزارت جهاد کشاورزی) از جمهوری اسلامی ایران بودند ابتدا سخنران اول از ایران، در خصوص مشکلات موجود بیان داشتند که برداشت میوه و سبزیجات در ایران به روشهای سنتی صورت می گیرد، که در واقع متکی به نیروی کار می باشد که این امر خود موجب بروز مشکلاتی در بکارگیری کارگران، و بالا رفتن دستمزدهای آنها

در زمان برداشت محصول می‌گردد. در تولید میوه تفکیک و درجه بندی در باغات به صورت دستی و سنتی انجام می‌شود، لیکن در مورد سبزیجات، درجه بندی در مزرعه صورت نمی‌گیرد. معمولاً این کار در محلهای نگهداری و انبار انجام می‌پذیرد. بخش کشاورزی همچنین، از فقدان سیستم حمل و نقل خوب و مناسب زیان می‌بیند. اقتضا می‌کند که در این زمینه سرمایه‌گذاریهای بیشتری توسط بخش دولتی صورت گیرد. فقدان و نبود تاسیسات و تجهیزات برای نگهداری، موجب کاهش کیفیت و وارد آمدن زیان سنگینی به این محصولات می‌گردد هر چند در ایران راهی بس طولانی برای رسیدن به شرایط و مطلوب و ایده آل در پیش است لیکن قدمهای دلگرم کنندهای هم در این زمینه برداشته شده است.

برآورد میشود از مجموع ۲۵ میلیون تن میوه و سبزی تولیدی در ایران بیش از ۷/۶ میلیون تن فاسد می‌گردد. ایمنی و بهداشت مواد غذایی، و راه کنترل آن از جمله مسؤلیتهای موسسه استاندارد و وزارت بهداشت است در حال حاضر تلاش‌هایی صورت می‌گیرد که سطح استانداردهای بهداشتی و بهداشت گیاهی ارتقاء داده شود. آنها را معادل استانداردهای جهانی و بازارهای مصرف قرار دهند. شایسته است که به منظور ایجاد اطمینان نسبت به ایمنی و بهداشتی بودن محصولات، مقررات مربوط به کنترل‌های نقطه بحرانی و تحلیل خطر مواد زیان آور (HACCP) که یکی از مناسب‌ترین طرق تضمینی ایمنی و بهداشت مواد غذایی می‌باشد، برای تمامی تولیدات عمده و کالاهای صادراتی به مورد اجراء گذاشته شود.

در خصوص سیستمهای اتخاذی، لازم به ذکر است که آموزش کشاورزان و آشنا ساختن آنان با اصول و روشهای صحیح اقدامات پس از برداشت، نقش مهمی را در ارتقاء کیفیت و جلوگیری از بروز ضایعات ایفاء می‌نماید. از طرف دیگر از آنجائیکه بخشی از مشکلات و گلوگاه‌ها در عملیات پس از برداشت به فقدان سیستم حمل و نقل مناسب، و ایجاد درصد بالایی از ضایعات مربوط می‌شود. طبعاً سرمایه‌گذاری بیشتر توسط افراد داخلی یا خارجی در جهت تجهیز ناوگان حمل و نقل و توسعه و

تکمیل واحدهای فرآوری، یکی از سیاستهایی است که باید بسیار مورد توجه قرار گیرد. ایجاد زمینه های تشویق و ارائه تسهیلات مختلف مانند دادن وامها و تسهیلات اعتباری می تواند به بخش خصوصی و تعاونیها، برای مشارکت بیشتر در این راستا، کمک نماید.

سخنران دوم از ایران آقای مهندس عزیزی بودند. ایشان در گزارش خود به طور موردی به دو محصول پسته و انار اشاره نمودند. و در ادامه اظهارداشتند که انار و پسته از محصولات بومی ایران هستند که در سطح وسیعی در تقریباً تمامی استانهای میانی کشور کاشته و به دیگر نقاط جهان توزیع می گردند. این باغات نقش مهمی در نحوه زندگی و معیشت کشاورزان این نواحی ایفاء می نمایند. در سالهای اخیر دولت اولویت زیادی برای صادرات محصولات غیر نفتی قایل گردیده است محصولات باغی، به خاطر ظرفیت بالایی که دارند، جایگاه مهمی را در میان محصولات صادراتی یافته اند.

در روش نقل و انتقال سنتی میزان آسیب وارده به حدود ۲۰-۱۵ درصد می رسد که این امر به علت، عدم مراقبت به هنگام برداشت، نامساعد بودن وسایل و ظروف بسته بندی و نامناسب بودن درجه بندی و حمل و نقل می باشد که باعث آسیب رسیدن به میوه جات می گردد. متأسفانه اجباری برای استاندارد نمودن میوه جهت عرضه شدن به بازارهای داخلی وجود ندارد. لیکن به تازگی شرکتهای صادراتی به منظور دسترسی به بازار جهانی، تلاش نموده اند که محصولات خود را طبق ضوابط و مقررات بازارهای بومی استاندارد نمایند. دولت از صادر کنندگان، برای بهبود مدیریت پس از برداشت، و ارتقاء کیفیت محصولات، به طرق مختلف حمایت مینماید. با این روش، بخاطر مراقبت و مواظبت بیشتر در زمان برداشت و نقل و انتقالات، زیان وارده کمتر است.

به منظور کاستن از مشکلات و بهبود کیفیت، طرح عظیمی در وزارت جهاد کشاورزی برای پرورش دهندگان و صادر کنندگان، در دست اقدام است که، دو جنبه را برای تحقق هدف مزبور لحاظ نموده است.

۱. طرح اصلاح باغات به منظور کنترل پروانه میوه انار

۲. طرح بهینه نمودن کیفیت به منظور تولید میوه های قابل فروش.

در مورد پسته باید اذعان نمود که تا قبل از سال ۱۹۹۷ هیچ مشکلی برای صادرات پسته ایران به اروپا وجود نداشت که عمدتاً به علت نادیده گرفتن استانداردهای اروپایی در مورد آثار باقیمانده، از افلاتوکسین بود. استانداردهای مورد نظر ایران عمدتاً در ارتباط با وضعیت ظاهری و فیزیکی یعنی اندازه دانه پسته و یکدست و یکسان بودن آنها بود، در حالیکه هنوز ۹۰٪ بسته بندی در ایران، از روش سنتی استفاده می نمودند. بعد از آنکه اروپا محموله های بسیاری از پسته ایران را به دلیل تشخیص آلودگی مرجوع نمود. واکنش و تصمیماتی به جهت بهبود شرایط و عملیات فرآوری صورت گرفت.

بر طبق شرایط جدید ضوابط اتخاذی، در سال ۲۰۰۲ بازرسی توسط موسسه استاندارد و تحقیقات صنعتی ایران (ISIRI) به عمل آمد و از ۱۴۶۱ نمونه انتخابی معلوم گردید که میزان آلودگی به افلاتوکسین نوع B1 از 750PPb ، و مجموع انواع دیگر از میزان 900PPb به ترتیب 14PPb و 18PPb تنزل یافته است.

نشست دوم:

پنجمین سخنران مقاله کشوری آقای هان هیون سون از جمهوری کره بودند. ایشان در خصوص بخش کشاورزی کشورش بیان نمودند که محیط کشاورزی سریعاً در حال تغییر می باشد. بازار تحت فشار زیاد برای آزاد سازی تجاری به خاطر مقررات تحت رژیم WTO و تقاضای روبه رشد مصرف کنندگان برای متنوع سازی و محصولات غذایی مختلف می باشد. برای برآورده نمودن این چالش، خدمات مدیریت ملی کیفیت تولیدات کشاورزی (NAQS)، چندین سیستم برای مطمئن شدن از کیفیت و ایمنی محصولات کشاورزی انجام داده است. اولاً سیستم گواهینامه کیفیت شامل گواهینامه حفظ محیط زیست، گواهینامه کیفیت و سیستم شاخص جغرافیایی (GI) برقرار شده است. ثانیاً کنترل ایمنی شامل بازرسی ایمنی محصولات کشاورزی، بازرسی محصولات دامی و طبقه بندی (GMO)

در مرحله دوم ایجاد شده است. ثالثاً بازرسی طبقه بندی سیستم اصلی صورت پذیرفته است. نهایتاً جمهوری کره خود را با سیستم بهینه نمودن عملیات زراعی (GAP) برای کنترل نمودن تولیدات کشاورزی از طریق فرآیند تولید و توزیع تطابق داده است. به منظور ایجاد GAP سیستم اطلاعات منضبط، نظیر سیستم قابل تفحص و خطوط راهنمایی آماده شده است و متخصصین آموزش دیده اند. بعضی از مشکلات در مدیریت کیفیت و ایمنی میوه و سبزیجات عبارتند از: سطح سلامتی پایین محصولات، ضعف زیر بناها، ناکافی بودن کنترل از طریق سیستم مدیریت کلان برای مواد زیان آور و نگرانی مصرف کننده محصولات کشاورزی داخلی از ضعف ارتباط. برای حل این مشکلات ما برنامه هایی را به شکل ذیل تنظیم کرده ایم:

۱. ایجاد زیر بنا برای ایمنی تولید

۲. تقویت آگاهی و شفاف سازی

۳. تقویت طبقه بندی

۴. گسترش مشارکت مصرف کننده.

علاوه بر این، جمهوری کره در فرآیند سازگاری کیفیت و سیستم ایمنی بیمه ای می باشد. لذا در فرآیند گمراه کردن مصرف کننده نمی باشد

پنجمین سخنران مقاله کشور در روز سوم آقای محمد نصیر بن مودا از کشور مالزی بودند. ایشان در مورد وضع تکنولوژی پس از برداشت میوه و سبزیجات در مالزی اظهار داشتند که تعمیر و گسترش تکنولوژیهای مربوط به نقل و انتقال میوه جات پس از برداشت، عمدتاً توسط وزارت کشاورزی صورت می گیرد. هدف اصلی امور تحقیقاتی، یافتن و اشاعه تکنولوژیهای مناسب بسته بندی، جهت اقلام مشخصی از میوه جات چه در بعد داخلی، چه برای بازار صادرات می باشد. تحقیقات برای نقل و انتقال میوه جات پس از عملیات برداشت، توسط چندین دانشکده انجام می گیرد. هر چند که اهداف و نقطه نظرات آنها اندکی متفاوت هستند.

تکنولوژیهای جامعی برای میوه جات مشخص از قبیل موز، پاپایا، کارامبول، هندوانه و آناناس تهیه گردیده است. این تکنولوژیها برای حمل دریایی محموله ها به مسافتهای دور مناسب می باشند. در واقع، این تکنولوژیها مورد آزمایش قرار گرفته و در مقیاس تجاری عملکرد مثبت آنها با آزمایش حمل واقعی به کشورهای مورد نظر، به اثبات رسیده است. همکاری بین متصدیان دولتی و بخش خصوصی همراه با موفقیت بوده است در سالهای اخیر تلاش های مجدانه ای برای ایجاد و تعمیم روشهای ضد عفونی کردن و ممانعت از وجود آفات در داخل میوه ها، در راستای تامین خواسته ها و تضمین الزامات بهداشتی کشورهای وارد کننده به عمل آمده است.

ششمین سخنران مقاله کشوری روز سوم سمینار خانم شیشی آدهیکاری از اعضای هیئت مدیره امور پس از برداشت کشور نپال بودند. مقاله ایشان تحت عنوان مدیریت پس از برداشت میوه و سبزیجات، نحوه تطبیق و اجرا آن در جهت پیشبرد بازار بهتر و ایمن تر بود. ایشان به طور خلاصه اظهار داشتند که طرح چشم انداز کشاورزان که بر پایه آن چار چوب برنامه توسعه کشاورزی حاضر شکل گرفته است. بر تولید مرکبات در اراضی تپه ای نیمه مرتفع، سیب در تپه های مرتفع تاکید می ورزد. محصولاتی که به طور انبوه به بازار عرضه می شوند به ندرت به لحاظ کیفیت مانند وضعیت ظاهری، بافت، طعم، ترکیب شیمیایی، ارزش غذایی و مسائل بهداشتی توسط پرورش دهندگان و همچنین مصرف کنندگان مورد رسیدگی قرار می گیرند بیشترین آسیب به هنگام حمل و نقل رخ می دهد. که یکی از علتهای آن می تواند نوع بسته بندی باشد. سازمان های دولتی در تلاشند که تکنولوژی بکار برده شده در عملیات پس از برداشت را توسعه و بهینه نمایند. برای حفظ بهداشت محصولات فاسد شدنی، بکارگیری تکنولوژیهای انبارداری کم هزینه مورد نیاز می باشد. تسهیلات بازاریابی، سیستم های مخابراتی و اطلاعات کارآمد، برای حمایت از فروش محصولات، لازم است مورد توجه جدی قرار گیرند.

نشست سوم:

هفتمین و هشتمین سخنران مقاله کشوری آقای افتخار احمداوان از مدیریت توسعه سرمایه کشاورزی و محمد الیاس انجم از اداره کل بازاریابی و درجه بندی محصولات کشاورزی و دامی کشور پاکستان بودند رؤس مطالبی مهمی که آقای افتخار احمداوان در سخنرانی بیان نمودند عبارت بودند از:

۱. فقدان آگاهی نسبت به زمان رسیدن کامل میوه ها
۲. روشهای نامناسب برداشت
۳. فقدان روشها و تشکیلات برای تفکیک و درجه بندی
۴. فقدان عملکرد صحیح در مراقبت و پاکیزه نگهداشتن محصول پس از برداشت
۵. روش و مواد بسته بندی نامناسب
۶. روش و تشکیلات نامناسب حمل و نقل

آقای محمد الیاس انجم در سخنرانی خود بیان داشتند که بهداشت و ایمنی غذایی، خط مقدم مورد نظر تجارت جهانی به شمار می رود. جهانی سازی و آزادسازی موجب گردیده که ارتقاء و توسعه ظرفیت سازی در عملیات تولید، و سیستم حصول اطمینان نسبت به کیفیت محصولات، از جمله ضروریات برای کشور، محسوب گردد. کشورهایی که مشغول صادرات و واردات مواد غذایی هستند لازم است یک سیستم کنترل مواد غذایی، کارآمد داشته باشند، تا با ایجاد یک ساختار مقرراتی موثر، اطمینان لازم را نسبت به حفاظت و ایمنی بهداشتی مصرف کننده بوجود آورند. ملاحظه می شود که کشورهای در حال توسعه تا حدودی معیارها و خطوط بهداشت و ایمنی، و سیستم تضمین کیفیت محصولات غذایی، را به مورد اجرا گذارده اند. در حالیکه کشورهای توسعه یافته مقرراتی قاطع، دقیق و شفاف برای بهداشت مواد غذایی و کنترل کیفی آن، اعمال می نمایند. مدیریت بهداشت مواد غذایی از مرحله تولید آغاز می گردد، تا تبدیل، انبار کردن، و توزیع مواد غذایی برای مصارف انسانی به منظور

تامین نقطه نظرات و مسایل مربوط ایمنی و بهداشت مواد غذایی برای مصرف کننده در داخل و همچنین در خارج از کشور ادامه می یابد. چند سازمان بین المللی با کمک به ارائه توصیه و اجرا استانداردهای کیفی، دست اندرکار حفظ حقوق و منافع مصرف کنندگان میباشند. و از طرف دیگر اداره استانداردها و کنترل کیفی پاکستان، استانداردهای لازم را برای اقلام صنعتی و تولیدی، از جمله محصولات کشاورزی را، تهیه و تنظیم می نماید. دولت همچنین قانونی را به مورد اجراء گذارده است که : نام آن، « قانون تعیین و درجه بندی محصولات کشاورزی» می باشد که به موجب آن رعایت درجه بندی و استانداردهای کیفی محصولات دامی و کشاورزی ، به مورد اجرا درآمده و برای صادرات اجباری گردیده است. اداره درجه بندی و بازاریابی محصولات دامی و کشاورزی فدرال، مدیریت اجرای قانون را بر عهده دارد. در تمامی مراکز صادراتی مهم، امکانات لازم جهت بازرسی و صدور گواهینامه فراهم گردیده است. اقدامات به عمل آمده در جهت بهداشت محصولات غذایی، صادرکنندگان کشور را قادر خواهد ساخت که برای صدور محصولات کشاورزی وارد تجارت بین المللی گردند.

نهمین سخنران مقاله کشوری روز سوم سمینار خانم گرشیماگوسیولیان از مدیریت دامپزشکی و غذا - زراعی کشور سنگاپور بودند. ایشان در این سخنرانی اظهار داشتند که در سنگاپور با گذشت سالها زمین تخصیص یافته به امور کشاورزی به علت نیاز به زمین برای اسکان ، توسعه صنایع و امور زیر بنایی، به شدت کاهش پیدا نموده است. با عین حال دولت ۱۵۰۰ هکتار زمین را به عنوان اراضی نمونه برای توسعه تکنولوژی زراعی در نظر گرفته است. این اراضی نمونه تکنولوژی زراعی، مناطقی هستند که به کشاورزی علمی با استفاده از تکنولوژی روز، اختصاص یافته اند. مزارع مزبور، سبزی، انواع گل‌های ارکیده و گیاهان تزئینی، ماهی و مرغ تولید می نمایند در سال ۲۰۰۳ ، ۶۱ مزرعه به مساحت ۱۰۶ هکتار به کشت سبزی ، دو مزرعه به مساحت ۷ هکتار به تولید میوه مشغول بودند. حدود ۵٪ از کل سبزیجات مصرفی در داخل تولید و بقیه خارج وارد می شود در حالیکه میوه جات کلاً از خارج وارد می شود.

نشست چهارم:

دهمین سخنران مقاله کشوری روز سوم سمینار آقای ام. دولاسیری فرناندو از موسسه تکنولوژی پس از برداشت سری لانکا بودند. ایشان با اشاره به وضعیت کلی بخش کشاورزی بیان داشتند که به دلیل برخورداری شرایط خاص اقلیمی، امکان تولید انواع میوه و سبزیجات حاره ای فراهم شده است. سلسله مراتب و زنجیره بازاریابی و فروش میوه و سبزیجات در سریلانکا که حالت تثبیت شده ای هم پیدا نموده، شامل طبقات مختلفی از افراد یعنی تولید کننده، عمده فروش و خرده فروش و مصرف کننده می گردد. به خاطر تکنولوژیهای نامساعد و نامطلوب پیش و پس از برداشت، زیانهای جدی و جبران ناپذیری به محصول پس از برداشت وارد آمده است. کاهش کیفی، فاسد شدن در تمامی مراحل بازاریابی و فروش روی می دهد. در حالیکه تکنولوژی لازم برای جلوگیری از این آسیب ها و کاهش کیفیت ها وجود دارد. تولید کنندگان و سایر افراد دست اندرکار در زنجیره فروش، اغلب فاقد منابع مالی لازم برای سرمایه گذاری در اعمال چنین روشهایی و بکارگیری دانش فنی پیشرفته، می باشند. تکنولوژی کم هزینه و متناسب متنوع، از قبیل استفاده از گونه های مناسب گیاهی برای کشت، عملیات برداشت صحیح و به موقع، نقل و انتقال و استفاده از مواد لازم بسته بندی متناسب برای حمل و نقل، بایستی ارائه، و بکار بسته شوند. مقررات بهینه نمودن عملیات زراعی (GAP) بهینه نمودن عملیات فرآوری و ساخت (GMP)، مقررات مربوط به کنترل نقطه بحرانی و تحلیل مواد زیان آور (HACCP) در مورد هر محصول از نقطه نظر کیفیت و مسایل ایمنی و بهداشتی مدیریت پس از برداشت، بایست به مورد اجرا گذاشته شود. سیستم اطلاعات درست و مناسب بازار، که بتوان آن را در اختیار کشاورزان قرار داد، باید ایجاد گردد. لازم است مکانیسمهای انتقال تکنولوژی موجود و فعالیت تحقیقاتی، برای انتقال پیشرفته موثر تقویت شوند.

یازدهمین سخنران مقاله کشوری خانم دکتر رمفان کاسالوند از تایلند بودند. ایشان در این سخنرانی اظهار داشتند. اگر بیشتر دقت شود سیستم های مدیریت کیفیت از مزرعه شروع و تا میز

غذاخوری ادامه می یابد. از جمله، بهینه نمودن عملیات کشاورزی (GAP) ، بهینه نمودن عملیات فرآوری و ساخت (GMP) و مقررات مربوط به کنترل نقطه بحرانی و تجزیه تحلیل مواد مخاطره آمیز (HACCP) می باشد. و دولت برای کنترل کیفیت محصول باید از زنجیره غذایی، در هر مرحله، سیاستی خاص را اعمال نمود. در سال ۱۹۹۹ دولت از طریق وزارت کشاورزی، زارعین را تشویق نمود که در برنامه (GAP) ثبت نام نمایند. و آن سال را به عنوان سال GAP اعلام نمود. در سال ۲۰۰۴ دولت مردم را برای تولید و مصرف محصولاتی با کیفیت بالا بسیج نمود. و آن سال را سال ایمنی و بهداشت مواد غذایی اعلام نمود علاوه بر اینها دولت یک دستور کار ملی برای رسانیدن تایلند به «آشپزخانه دنیا» در دست اقدام دارد. موانع و پیشرفت بازاریابی و ایمنی غذایی در مدیریت پس از برداشت عبارتند از:

۱. تولید کنندگان آموزش ندیده
 ۲. کمبود تاسیسات و امکانات زیربنایی
 ۳. ناکافی بودن انبارها و مکانهای نگهداری
 ۴. ضعف سیستم حمل و نقل و هزینه گران حمل و نقل
 ۵. عدم جذابیت بسته ها و لفاف ها
 ۶. عدم سازگاری عرضه با بازار
 ۷. محدودیت های در نظر گرفته شده در قوانین و مقررات کشورهای واردکننده
 ۸. فقدان اطلاعات و سیستمهای ضعیف صدور گواهینامه.
- برای تحقق یک مدیریت خوب عملیات پس از برداشت، و دستیابی به محصول با کیفیت بالا، به همکاری میان تولید کننده، صادر کننده خرده فروش، و دولت نیاز است. هر قدم در زنجیره تامین مواد غذایی بایستی به دقت برداشته شود تا خسارات احتمالی کاهش، و کیفیت کالا افزایش یابد. مشکلات عمده پس از برداشت در تایلند عبارتند از: کیفیت نامرغوب میوه جات، عدم رسیدن

یکنواخت میوه‌های یک محل، پوسیدگی میوه‌جات، ترک خوردن، اختلافات فیزیولوژیکی، و آسیب‌های سرمازدگی. برای افزایش کیفیت لازم است که در مرحله برداشت میوه‌ها، درست پس از رسیدن کامل چیده شوند. در رسیدن مصنوعی دقت لازم صورت گیرد تا مقابله با حشرات و قارچها به طور صحیحی انجام شود و نیز در استفاده از مواد محافظتی و هورمون‌های رشد گیاهی دقت شود تا تمامی فاکتورهای عملیات پس از برداشت رعایت شوند و از سرمازدگی اجتناب شود.

دوازدهمین سخنران مقاله کشوری خانم تران توی‌های از موسسه طرح و برنامه ریزی کشاورزی وزارت کشاورزی و توسعه روستایی کشور ویتنام بودند. ایشان در این سخنرانی بیان داشتند که کشاورزی و محصولات غذایی ویتنام همچنان توان رقابتی محدودی چه در داخل، و چه در بازارهای بین‌المللی دارند. علی‌الخصوص، سهم محصولات کشاورزی فرآوری شده هنوز بسیار قلیل می‌باشند و محصولات کشاورزی هنوز به میزان زیادی به شکل نیمه فرآوری شده صادر می‌گردند. بدین لحاظ توسعه صنایع قدرتمند فرآوری مواد غذایی و کشاورزی به بهره‌مندی با تکنولوژی جدید برای کشور ضروریست. بهداشت و ایمنی غذایی سبزیجات، که بخش عمده از خوراک اهالی را شامل می‌گردد از نکات و مسائل مبتلا به عمومی در ویتنام محسوب می‌شود. آسیب فراوان محصولات کشاورزی پس از برداشت یکی دیگر از مسائل کشاورزی ویتنام به شمار می‌رود. میزان خسارت به طور معمول به حدود ۲۰-۳۰ درصد می‌رسد. به منظور کاهش این میزان، مدیریت پس از برداشت بایستی شرایط و مقتضیات لازم را برای بهبود کیفیت میوه و سبزیجات، تکنولوژی‌های مناسب برای حفظ و نگهداری محصول در مرحله پس از برداشت را فراهم نماید.

رشد سریع صادرات میوه و سبزیجات در معرض صدمه محدودیت‌های تجارت بین‌المللی قرار دارد. اگرچه سدها و موانع تعرفه‌ای و غیرتعرفه‌ای، با توافقات تجاری چندجانبه‌ای تا حدودی کاسته شده است. لیکن مقررات بهداشتی و بهداشت گیاهی (SPS) تجارت روزه روز اهمیت بیشتری می‌یابند. ویتنام به توسعه و تعمیق دانشی قویتر و عمیق‌تر در ارتباط با مسائل و نکات SPS نیاز دارد

تا به این ترتیب بتواند ضمن تصویب قانونی در جهت رعایت مقررات (SPS) در کشورهای وارد کننده به چالش با حمایت تولید کنندگان از طرف دولتهای وارد کننده در آن کشورها، عملاً به رعایت در مقررات SPS اقدام نماید.

روز چهارم سمینار (چهارم مرداد ماه ۱۳۸۴): برگزاری کارگاه آموزشی (Workshop)

در ابتدا آقای دکتر محمد سعید با شرح مختصری در مورد نحوه اجرای کارگاه آموزشی، از شرکت کنندگان درخواست نمود که در سه گروه ۱۱ نفری ثبت نام نمایند. پس از آنکه ثبت نام به پایان رسید. شرایط برای برگزاری کارگاه آموزشی مهیا گردید. لذا در شروع کارگاه آموزشی سه نکته مهم مشخص شد اولاً از نظر سازمانی شرکت کنندگان در سه گروه قرار گرفتند ثانیاً کشور فرضی به طور مثال جمهوری آلمان به عنوان کشور سمبلیک که در آن خصوصیات یک کشور جهان سومی در نظر گرفته شده بود انتخاب شد ثالثاً موضوع کاری برای هر سه گروه در نظر گرفته شده بود یکسان بود ابتدا اعضای هر کدام از سه گروه با تبادل نظر و توافق یکدیگر بایستی مشکلات این کشور ارائه می نمودند و دوم دلایل مشکلات را بازگو می کردند و سوم پیشنهادات و توصیه ها را در مورد حل مشکلات این کشور فرضی ارائه می نمودند و چهارم بایستی سازمانهای مسئول را جهت اجرای این پیشنهادات معرفی می نمودند. قبل از آنکه هر سه گروه بحث و تبادل نظر خود را شروع نمایند. بایستی با نحوه و شیوه کار آشنا می شدند که به شرح ذیل بود.

الف - وضع جاری:

جمهوری فرضی آلمان زیر بخش باغبانی با خصوصیات زیر را داراست.

۱. درجه بالای ضایعات پس از برداشت (به طور مثال ۴۰ درصد)

۲. فقدان استاندارد کیفیت در زیر بخش باغبانی

۳. درجه بالای فساد محصولات باغی

۴. قیمت‌های پایین و غیرقابل پیش بینی تولید کننده

ب- هدف

بهترین منطق در مورد کشور آپولند توجیه می نماید که در طی پنج سال زیر بخش باغبانی بایستی به منظور افزایش رقابت بین المللی اش تقویت شود. برای این هدف، در بهترین حالت منطقی، کشور آپولند هدف زیر را تنظیم نموده است:

۱. افزایش نقش باغبانی در اقتصاد
۲. صادرات سه برابر از زیربخش باغبانی
۳. مطمئن ساختن همه مردم نسبت به این مسئله که سرانجام به اعتماد به نفس، سلامتی و ایمنی میوه و سبزیجات خواهند رسید.

ج- نکات مورد بحث

همنطور که در بالا بیان گردید از شرکت کنندگان در گروههای کاری کارگاه آموزشی خواسته شد که با توجه به خصوصیات اقتصاد کشور فرضی آپولند مشکلات را مورد، به مورد بیان کنند. ابتدا تصمیم در مورد بیان مشکل که واقعاً مشکل اساسی این کشور باشد. به عهده نظر اکثریت هر گروه کاری گذاشته می شد بعد از آن نوبت به دلایل ایجاد مشکلات می رسید که شرکت کنندگان نظر خود را ارائه می دادند و برای هر مشکل اعضای گروه پیشنهاد می دادند البته این توصیه و پیشنهادات به بحث و تبادل نظر گذاشته می شد و بعد از موافقت اعضای گروه، نظرات در جدول د رج می گردید. بعد از مشخص شدن پیشنهادات برای هر مشکل نوبت به مشخص نمودن سازمان مسئول که باید به دنبال حل مشکلات باشد می رسید که هر کدام از اعضا نظر خود را در مورد سازمان های مسئول حل مشکل ارائه می نمودند که در نهایت با اجماع نظر اعضای گروه، اسم سازمان مسئول در جدول نظرات درج می گردید. در نهایت پس از آنکه اعضای هر گروه، نظرات را با اجتماع تائید نمودند و جدول نظرات به عنوان منشور هر گروه، نهایی شد این نظرات توسط نماینده هر گروه به اطلاع شرکت کنندگان رسید بعد از آن نظرات هر سه گروه تقدیم رئیس سمینار گردید.

بعد از تبادل نظر آقای دکتر سعید با شرکت کنندگان خلاصه ای از اشتراک نظرات هر سه گروه در مورد حل مشکلات یکایک این کشور فرضی که تقریباً خصوصیات آن با هر کدام از کشورهای عضو سازمان بهره وری آسیایی نزدیک بود تهیه شد که در جدول ذیل شرح داده شده است.

گزارش سمینار بین المللی «بازاریابی و ایمنی غذایی:
چالش‌های مدیریت پس از برداشت محصولات کشاورزی/ باغبانی»

سازمان مسئول	توصیه‌ها یا پیشنهادات	دلایل یا علتها	ارائه مشکل
<p>۱- سازمانهای بین المللی مشغول فعالیت وابسته به دولت</p> <p>۲- وزارتخانه مربوطه برای تسهیل نمودن شکل گیری شوراها</p> <p>۲- وزارتخانه های مربوطه برای تسهیل نمودن شکل گیری شوراها</p>	<p>۱- توسعه برنامه استراتژیک تفصیلی برای حمایت از دیدگاه زنجیره تولید تا مصرف محصولات باغبانی</p> <p>۲- توسعه برنامه های توسعه استراتژیک ساختار صنعت مورد نظر</p> <p>۳- شکل گیری نوک ساختار شوراها در صنعت مورد نظر برای سازگاری تولیدکنندگان، فرآوری کننده گان عمده فروشان، خرده فروشان، بخش قانونگذاری و صادرکنندگان</p>	<p>فقدان دیدگاه پیشین در استراتژی‌هایی که بوسیله دولت برای زنجیره تولید تا مصرف باغبانی تهیه می شود.</p>	<p>۱- ناکافی بودن گفتگوها بین دولت و تسهیل گران</p>
<p>۱- وزیرکشاورزی، وزارتخانه مسئول برای صنعت فرآوری مواد غذایی</p> <p>۲- وزیر کشاورزی برای تسهیل نمودن تهیه اطلاعات، شامل سیستم های گزارش دهی قیمت بازار</p> <p>۳- سازمانهای بین المللی ، موسسات ثالث، سازمانهای فرآوری کننده.</p>	<p>۱- آگاه نمودن شرکت کنندگان از مناظره های رسانه ای، رادیو های اصلی و پوسترهایی که اطلاعات در آنها وجود دارد</p> <p>۲- فراهم آوری تولید، بازاریابی و اطلاعات تکنیکی</p> <p>۳- آموزش استفاده کنندگان اطلاعات</p>	<p>فقدان آگاهی از آنکه اطلاعات وجود دارد، فقدان اطلاعات، فقدان توانایی برای استفاده اطلاعات</p>	<p>۲- ضعف تصمیم گیری بوسیله زنجیره شرکت کنندگان</p>
<p>۱- دیدگاه: وزیر کشاورزی</p> <p>۲- وزارت اقتصاد، بانکها و بخش خصوصی</p> <p>۳- وزاری مربوطه</p> <p>۴- کمک کنندگان بین المللی و موسسات وام دهنده</p>	<p>۱- استفاده از دیدگاه زنجیره تولیدات تا مصرف زیر بخش باغبانی</p> <p>۲- فراهم نمودن انگیزه های مالی بالا در روابط پسین و پیشین اهداف</p> <p>۳- تدوین قوانین که سرمایه گذاران را با اطمینان از امنیت گردهم می آورد</p>	<p>فقر برنامه ریزی، فقر سرمایه گذاری بوسیله دولت، سطح نازل انگیزه ها</p>	<p>۳- فقر اساسی زیر بناها که بر برنامه ریزی تولید و زیر بناهای پس از برداشت تاثیر می گذارد</p>

گزارش سمینار بین المللی «بازاریابی و ایمنی غذایی:
چالش‌های مدیریت پس از برداشت محصولات کشاورزی/ باغبانی»

<p>۴- تکنولوژی نامتناسب و ناکافی بودن آن</p>	<p>ارتباط ضعیف با دانشگاهها، عدم دخالت شرکت کنندگان زنجیره تولید تا مصرف باغبانی در تصمیم گیری تحقیق و توسعه، فقدان روش قابل اعتماد در تصمیم گیری ، خدمات ترویجی ناچیز، فقدان حمایت از سرمایه گذاری</p>	<p>۱- انجام تحقیق بوسیله دانشگاهها و موسسات تحقیق و توسعه بیشتر با انگیزه اقتصادی از طریق سیستم پاداش و جایزه ۲- استفاده بیشتر سازمانهای بین المللی در کاربرد تکنولوژی متناسب قابل دستیابی ۳- پخش زیادتر وجوه سرمایه ای جهت تکنولوژی موجود و نتایج تحقیق ۴- افزایش ظرفیت خدمات ترویجی در تولید، حمل و نقل پس از برداشت</p>	<p>۱- اختصاص سرمایه گذاری بوسیله دانشگاههای مرتبط سازمانهای بین المللی دانشگاهها و موسسات تحقیق و توسعه</p>
<p>۵- سطح پایین کارایی سازمان</p>	<p>عدم تمایل به همکاری، فقدان فهم همکاری، فقدان همکاری در میان وزیران مربوطه</p>	<p>۱- چسبندگی به دیدگاه و حمایت استراتژیهای توسعه ای حمایتی ۲- استفاده تسهیل گران با مهارتهای ارتباطی به عنوان پیش شرط برای کمک بیشتر ۳- قوانین دولتی برای حمایت عمودی و افقی از زنجیره تولید تا مصرف</p>	<p>۱- کمک کنندگان بین المللی به دولت ۲- همه سطوح قانونی - ملی منطقه ای و محلی</p>
<p>۶- کوچک و پراکندگی زمین</p>	<p>قانون اجاره ای زمین</p>	<p>۱- قانونگذاری ۲- بکارگیری تسهیل گران برای نشان دادن منافع گروه بندی ۳- ساخت امکانات و رفاه عمومی بهتر(جاده ها آب، الکتریسته)</p>	<p>۱- سطوح مربوطه دولت از ملی به منطقه ای تا به دولت محلی ۲- کمک کنندگان بین المللی به دولت ۳- ملی، منطقه ای و دولت های محلی</p>
<p>۷- ایمنی مواد غذایی</p>	<p>کیفیت پایین آب، خطرهای میکروبیولوژیک و شیمیایی، فقر بهداشت نیروی کار ، فقر بازار اقدامات بهداشتی، فقدان قانون</p>	<p>۱- وضع قانون ایمنی غذایی به معنای قوانین کاری و آموزش پرسنل برای تقویت سند(قانون) ۲- اجرای برنامه های GMP , HACCP و GAP ۳- تهیه مواد غذایی ایمن و مناسب</p>	<p>۱- وزاری مربوطه ۲- نمایندگیهای بین المللی وابسته به دولت ۳- دولت و بخش خصوصی</p>

<p>۸- ضعف کیفیت</p>	<p>فقر نهاده های آب، بذر، کودشیمیایی، مواد شیمیایی کشاورزی، ضعف حمل و نقل، فقدان استانداردها، فقدان شاخصهای بلوغ، بسته های نامناسب همراه با ضعف و مواد پر هزینه بسته بندی، ضعف یکپارچگی زنجیره، حداقل دخالت بخش خصوصی، عوامل زیست محیطی</p>	<p>۱- داشتن استاندارد صریح و روشن برای پوشش بازارهای داخلی و بین المللی با توانایی های بازرسی مناسب. ۲- آموزش همه شرکت کنندگان زنجیره تولید تا مصرف باغبانی ۳- ایجاد انگیزه برای دخالت بخش خصوصی ۴- تعهد به برگزاری مناظره های آگاه کننده ۵- مطمئن نمودن دستیابی به بذر و درستی نوع آن از طریق فروشندگان بذر که توسط دولت تأیید شده است. ۶- استانداردهای کیفیت برای تدوین مقررات بوسیله صاحبان سهام با نقش تسهیل کنندگی دولت ۷- نهاده های مناسب</p>	<p>۱- نمایندگی های بین المللی وابسته به وزارتخانه های مربوطه ۲- وزارتخانه های مربوطه ۳- وزارت اقتصاد و دارایی ۴- انجمن های سرمایه ای مصرف کننده بوسیله دولت وزارتخانه های مربوطه ۵ وزارتخانه های مربوطه ۶-نمایندگی های بین المللی وابسته به دولت برای افزایش ظرفیت سازمانهای دارند. سرمایه برای خود گردانی ۷- بخش خصوصی هدایت شده بوسیله دولت.</p>
<p>۹- عدم توانایی برای شروع و پایداری ارتباطات با بازارهای بین المللی</p>	<p>ضعف استانداردها، فقدان نگرش، ارتقاء کم، کمی انگیزه ها، فقدان مقیاس های اقتصادی، فقدان رقابت جویی، اطلاعات بازار، عدم عضویت در WTO، بی ثباتی عرضه</p>	<p>۱- اطمینان معنی دار از حجم، کیفیت ثبات و تعهد زمانی برای تحویل ۲- پذیرش معیارهای بین المللی ۳- گسترده نمودن استفاده از محققین بازارهای بین المللی و متخصصین توسعه بازار ۴- داشتن ارتباطات رنجیره ای قوی که ضایعات را کاهش می دهد و رقابت جویی را اطمینان می دهد</p>	<p>۱- تسهیل شرایط برای بخش خصوصی توسط دولت از طریق زیر بناهای متناسب ۲- سازمانهای بین المللی ۳- فراخوانی دولت از سازمانهای بین المللی ۴- استفاده دولت از متخصصین خارجی</p>
<p>۱۰- سطح پایین و ناپایداری قیمت تولید کننده</p>	<p>عدم دخالت تولید کننده در رنجیر تولید تا مصرف ضعف برنامه ریزی توسط تولید کننده، ضعف اطلاعات بازار</p>	<p>۱- اشاره به نگرش و برنامه های استراتژیهای توسعه و صنعت مشخص ۲- تشویق توسعه زنجیره های از تولید تا مصرف ۳- ایجاد سازمانهای بازاریابی همکار نظیر تعاونی، گروههای خود یار و انجمن های زارعین ۴- ایجاد بازارهای زارعین</p>	<p>۱- وزارتخانه های مربوطه و بخش خصوصی ۲- وزارتخانه های مربوطه، سازمانهای غیر دولتی (NGO) ۳- وزارتخانه های مربوطه، سازمانهای غیر دولتی (NGO)</p>

روز پنجم سمینار (پنجم مرداد ماه ۱۳۸۴): بازدید از محلهای فرآوری و صنایع تکمیلی

۱- شرکت اتاق های سرد به مدیریت آقای مهندس ارجمندی (C.A)

در ابتدا شرکت کنندگان سمینار از قسمت مختلف این شرکت بازدید نمودند. این شرکت یک بنگاه خصوصی است که فعالیت خود را ۵۵ سال پیش شروع نمود بعد از آن آقای مهندس ارجمندی خلاصه ای از تسهیلات قابل دستیابی و همچنین اقداماتی که برای اداره نمودن این تسهیلات لازم است بیان نمودند. ظرفیت سردخانه این شرکت ۲۵۰۰۰ هزار تن می باشد که به طور کاملاً خودکار اداره می شود سیستم با ماشینهای وارداتی به طور عمده از کشورهای غربی تجهیز و نصب شده است. اطاقهای سردخانه انبار دقیقاً از طریق برنامه نرم افزار با اتصال به اینترنت کنترل و نشان داده می شود. وسایل این شرکت با همه سیستم های گواهی نامه ای نظیر ISO 4000, ISO9000, HACCP تطبیق داده شده است.

محصولات انبارهای اصلی سیب و موز بودند. انبار سیب هر دو بازار داخلی و بازار صادراتی خاور میانه را پوشش می دهد. در صورتیکه موز برای هدف رسیده شدن انبار می شود تا اینکه به بازارهای داخلی حمل شود. برای شرکت کنندگان سمینار فرصتی پیش آمد که از قسمتهای مختلف تجهیزات و عملیات شرکت، نظیر بارگیری و تخلیه، انبار کنترل اتمسفر (C.A)، اتاق های رسیده شدن میوه و انبار سردخانه و مانیتور رایانه ای و سیستم کنترل، بازدید کنند. میهمانان، آقای مهندس ارجمندی را برای نگهداری عالی تجهیزات شرکت، مدیریت موفقیت آمیز، و آینده نگری اش در توسعه حیطة کارش مورد تحسین قرار دادند.

آقای مهندس ارجمندی تاکید نمودند، دولت می تواند برای فراهم نمودن بیشتر نیازهای مالی و دیگر انگیزه هایی که موجب ترغیب بخش خصوصی را برای ایجاد سردخانه شود و کمک به اداره تجهیزات برای چنین انبارها سردخانه ای در کشور پیشقدم شود. در پایان این بازدید آقای مهندس

ارجمندی از میهمانان پذیرایی ویژه ای به عمل آورد. که موجب خوشحالی و مسرت شرکت کنندگان گردید.

۲- شرکت گیاهان سبز زندگی

بعد از بازدید از شرکت اتاق های سرد، میهمانان از تجهیزات گیاهان سبز زندگی که یک بنگاه خصوصی است. دیدار کردند آقای مهندس جلالی مدیر عامل محترم شرکت و همکارانش به دیدارکنندگان خوشامد گفتند

شرکت در سال ۱۳۴۸ (۱۹۶۹) تاسیس شد از آن زمان تاکنون به صورت یکنواخت توسعه پیدا کرده است. فعالیت اصلی شرکت، فرآوری و تولید زعفران با کیفیت، گیاهان دارویی و غذایی، سبزیجات خشک، میوه های گردویی، ریشه گیاهان، برگ ها و دیگر انواع گیاهان می باشد. علاوه بر این استحصال روغنهای با کیفیت غذایی مناسب و تولید رنگهای طبیعی از جمله فعالیتهای شرکت است . این شرکت عرضه کننده اصلی گیاهان دارویی به بیشتر از ۳۰ کشور شامل استرالیا، زیادی کشورهای اتحادیه اروپا، کانادا و ایالات متحده می باشد شرکت گیاهان سبز زندگی دارای گواهینامه ISO 9001/200 در کیفیت و مدیریت می باشد. به این شرکت دو بار لوح تقدیر از طرف روسای جمهوری داده شده است.

شرکت کنندگان سمینار به طور کامل از امکانات و تجهیزات شرکت به شرح ذیل دیدار کردند.

۲-۱- سیستم گلخانه ای تحقیقاتی گیاهان تزئینی، دارویی و خوراکی

شرکت گیاهان سبز زندگی گروه فعال و متخصص برای تحقیقات و توسعه دارد که کار مدیریت و عملیات گلخانه هیدروپونیک (که در بین کرج و قزوین واقع شده است) را به عهده دارند. گلخانه به مساحت ۴۰۰۰ متر مربع ساخته شده و مجهز به وسایل مدرن می باشد. تجهیزات یاد شده برای تولید نهال به منظور کشت گسترده در همه کشور به اقتضای شرایط اقلیمی مورد استفاده قرار می گیرد. سیاست تحقیقاتی این موسسه بر روی گیاهان دارویی تزئینی و خوراکی جهت تولیدات ابداعی و

ابتکاری برای بازارهای داخلی و صادراتی می باشد. محصولات اصلی که در گلخانه کشت می شود با شرایط آب و هوایی (نور، درجه حرارت رطوبت، مواد مغذی و سیستم آبیاری خالص نظیر زعفران، سنبل، گل اشرفی گیاهان خوراکی تکثیر و ترویج شده است. به شرکت کنندگان شور و شعفی خاص جهت دیدار و یاد گرفتن تکنولوژی تولید گلخانه ای که در این مکان انطباق داده شده است دست داده بود. در پایان بازدید از سیستم گلخانه‌ای شرکت گیاهان سبز زندگی توسط آقای مهندس جلالی و همکارانش از شرکت کنندگان سمینار پذیرایی به عمل آمد و عکس یادگاری گرفته شد.

۲-۲- کارخانه فرآوری گیاهان دارویی و خوراکی شرکت گیاهان سبز زندگی

مرحله دوم بازدید از کارخانه فرآوری شرکت گیاهان سبز زندگی با مسئولیت محدود (درجه بندی خشک کردن آسیاب کردن، استحصال روغنهای دارویی و مغذی) که چندین گیاه دارویی و خوراکی فرآوری می‌کند. انجام گرفت این کارخانه پیشرفته ترین ماشینهای خشک کن و فرآوری کننده را بکار گرفته است. کارخانه بیست تا بیست و پنج تن سبزی را روزانه بر طبق نیازهای مشتریان فرآوری و بسته‌بندی می کند. علاوه بر این کارخانه در استحصال روغن از گیاهان خوراکی و دارویی فعالیت دارد. شرکت در تلاش است که تکنولوژی ابداعی و ابتکاری و روشهایی را برای مطمئن شدن از کیفیت تولیدات (HACCP) به منظور برآورده نمودن تقاضای رو به رشد خارجیان را به منصفه ظهور برساند. در پایان بازدید از کارخانه فرآوری شرکت گیاهان سبز زندگی، پذیرایی ویژه و مجددی از شرکت کنندگان سمینار به عمل آمد و به هر کدام از میهمانان هدیه ای از تمام محصولات شرکت تقدیم گردید. که موجب شور و شغف بازدیدکنندگان شد. همچنین بروشوری از فعالیتهای شرکت درباره تحقیقات، تولید و بازاریابی به میهمانان ارائه گردید.

۳- بازدید از میدان میوه و تره بار شهرداری تهران

شرکت کنندگان در ابتدا توسط مدیر اجرایی میدان میوه و تره بار قزل مورد استقبال قرار گرفتند و ایشان خلاصه ای فعالیت تجاری این بازار را به سمع شرکت کنندگان رساند. میدان میوه و تره بار تحت مدیریت و همکاری شهرداری تهران تاسیس شده است.

هدف مدیران میوه و تره بار، قادر نمودن کشاورزان برای ارسال مستقیم محصولات خود به دست مصرف کننده بدون دخالت واسطه گران می باشد. رئیس میدان اظهار داشت که این بازار به صورت متعادل در میان هر دو تولیدکنندگان و مصرف کنندگان محبوبیت دارد. در زمانی که این میدان تاسیس نشده بود، مصرف کنندگان میوه را با قیمت بالا خریداری می کردند و اکنون مصرف کنندگان میوه و سبزی را با قیمت ارزان و تازه از این بازار خریداری می کنند.

چندین انبار در این بازار (میدان) وجود دارد که به تولیدکنندگان به قیمت اسمی برای زمان کوتاه جهت فروش محصول خود اجاره داده می شود. این بازار در وضعیت خوب و بهداشتی برای حفظ کیفیت و ایمنی غذایی میوه و سبزیجات نگهداری میشود. میدان میوه و تره بار قزل قلعه نمونه ای از سیستم بازاریابی موفق است که در سطح شهر تهران برای کمک به زارعین و مصرف کنندگان وجود دارد.

روز ششم سمینار : ششم مرداد ماه ۱۳۸۴

روز پنج شنبه روز پایان سمینار بود. در این روز نمایندگان کشورهای شرکت کننده و سخنرانان اصلی به بحث و تبادل نظر در مورد مقاله های ارائه شده بر اساس محورهای سمینار پرداختند و همچنین شرکت کنندگان به تجزیه و تحلیل نتایج بدست آمده از کارگاه آموزشی (workshop) پرداختند اهمیت بحث و تبادل نظرها از این نظر مهم جلوه می کرد که بلاخره آنچه در انتهای روز چهارم از نتایج گروههای کاری کارگاه آموزشی به دست آمده بود تقریباً رویهمرفته مشکلاتی است که

اکثر کشورهای عضو با درجه کم و زیاد با آن گریبانگیر هستند لذا برای آن باید راه حلی پیدا کرد
ماحصل کاری کارگاه آموزشی از آن نظر اهمیت داشت که ابتدا مشکلاتی نظیر، عدم ارتباط کافی بین
دولت و سرمایه گذاران جهت رونق اقتصادی بخش کشاورزی، ضعف در تصمیم گیری در همه زنجیره
دست اندرکاران بخش کشاورزی، ضعف اساسی در زیر بناهای تاثیرگذار، فقدان تکنولوژی مناسب،
ضعف و ناپایداری سازمانها کوچک و پراکندگی کشاورزی، نایمنی غذایی، ضعف کیفیت، ناتوانی در
شروع و ارتباط پایدار در بازارهای بین المللی و در نهایت قیمت پایین و با نوسان محصولات کشاورزی
مطرح شد و بعد از آن بحث بر روی علت بوجود آمدن مشکلات بود. آنچه در نتیجه گیری و جمع بندی
روز ششم سمینار به دست آمد و بر آن تاکید شد عبارت بود از :

۱. تشکیل شورا و هیئتی سازگار از تولیدکنندگان، فرآوری کنندگان، عمده فروشان، خرده فروشان
سازمان های قانونی مسئول و صادر کنندگان در کشورهای عضو
۲. ارائه طرح توسعه استراتژیک بخش کشاورزی
۳. آگاه سازی مداوم دست اندرکاران بخش کشاورزی از وقایع موجود و اطلاعات مهم از طریق
رسانه های جمعی
۴. بکارگیری دیدگاه زنجیره تولید تا مصرف باغبانی از نظر ایجاد انگیزه های ملی در اهداف
پسین و پیشین
۵. تدوین قوانین و جذب سرمایه گذاران به بخش با اطمینان دادن از وجود امنیت
۶. انجام تحقیقات کاربردی بوسیله دانشگاهها و موسسات تحقیقاتی
۷. استفاده مناسب از تکنولوژی قابل دستیابی موجود
۸. تامین بودجه جهت در اختیار گرفتن تکنولوژی و نتایج تحقیقاتی
۹. افزایش ظرفیت در تولید، حمل و نقل پس از برداشت و بازاریابی
۱۰. پایداری و استحکام قوانین دولتی برای حمایت از مجموعه عمودی و افقی بخش

۱۱. تصویب و اجرای قوانین ایمنی مواد غذایی جهت زمینه سازی اجرای طرحهای مقررات کنترل نقطه بحرانی و تحلیل مواد مخاطره آمیز (ACCP) ، بهینه نمودن عملیات کشاورزی (GAP)، بهینه نمودن عملیات فراوری و ساخت (GMP)
 ۱۲. داشتن استانداردهای صریح و روشن برای کارکرد صحیح بازاریابی و بین المللی با توانایی بازبینی مناسب
 ۱۳. آموزش عوامل دخیل در چرخه تولید تا مصرف بخش کشاورزی بویژه باغبانی و همچنین ایجاد انگیزه برای بخش خصوصی
 ۱۴. توصیه جهت بکارگیری نهاده های مناسب بویژه تایید فروشندگان بذر از طرف دولت
 ۱۵. ایجاد سازمانهای بازاریابی تعاونی نظیر تعاونیها، گروههای خودیاری و انجمنهای کشاورزان
 ۱۶. ایجاد بورس کالاهای کشاورزی
- بعد از جلسه جمعبندی و نتیجه گیری جلسه اختتامیه با حضور آقای مهندس شریعتمدار معاون محترم زراعت، آقای دکتر عمادی معاون محترم ترویج و نظام بهره برداری ، مدیر کل محترم روابط عمومی وزارت جهاد کشاورزی، آقای مهندس کاظمی، آقای دکتر حسین نژاد، آقای دکتر انصاری زنانی، آقای دکتر غنی زاده، مهندس شاهمرادی، آقای مهندس صحراییان و شرکت کنندگان سمینار شروع شد در ابتدا آقای دکتر محمد سعید ضمن تشکر از همه دست اندرکاران از جمله کمیته علمی و اجرایی در برگزاری هر چه بهتر سمینار، آرزو نمود که دستاوردهای این سمینار در بخش کشاورزی ایران و کشورهای عضو بکار گرفته شود. ایشان بار دیگر میهمان نوازی دست اندرکاران سمینار و پذیرایی شامی که به طور جداگانه از طرف سازمان ملی بهره وری ایران (APO) و موسسه پژوهش های برنامه ریزی و اقتصاد کشاورزی (APFRI) به عمل آمده بود قدردانی کردند بعد از سخنان آقای دکتر محمد سعید، آقای دکتر انصاری زنانی رئیس محترم سازمان ملی بهره وری ایران ضمن تمجید و ستایش از برگزاری مطلوب سمینار فوق الذکر در ایران و هماهنگی مناسب بین

سازمانهایی که از ابتدا در تلاش پی گیر به دنبال برگزاری هر چه بهتر سمینار بودند، برای همه شرکت کنندگان در سمینار آرزوی موفقیت نمود. در این مراسم آقای دکتر انصاری لوح تقدیر سازمان ملی بهره وری آسیایی را به آقای دکتر عمادی معاون محترم ترویج و نظام بهره برداری تقدیم نمودند ایشان همچنین لوح های تقدیر سمینار را از طرف سازمان ملی بهره وری آسیایی به یکایک سخنرانان اصلی و شرکت کنندگان از کشورها تقدیم نمودند. در پایان این مراسم شرکت کنندگان کشوری و سخنرانان خارجی هدایایی جهت زحمات تشکر از برگزار کنندگان سمینار به نمایندگان موسسه پژوهشهای برنامه ریزی و اقتصاد کشاورزی و سازمان ملی بهره وری ایران و سازمان بهره وری آسیایی تقدیم نمودند.